

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Judecător: Victor Sandu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: M.Guzun, L.Pruteanu, Iu.Cotruță

Î N C H E I E R E

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

Având în componență sa:

Președintele completului,

Judecător:

Svetlana Filincova

Judecători:

Nicolae Craiu și Dumitru Visternicean

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției prin intermediul reprezentantului, Sorin Olaru,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Notarul public Lilia Burac împotriva Ministerului Justiției privind accesul la informație,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017,

c o n s t a t ă :

La 22 februarie 2017, reclamanta Notarul public Lilia Burac a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției privind accesul la informație.

Pe parcursul examinării cauzei, la 12 mai 2017, Notarul public Lilia Burac a depus o cerere de concretizare a cererii de chemare în judecată inițială, în motivarea căreia a invocat că, activând în calitate de notar public, la 28 decembrie 2016 a înaintat Ministerului Justiției o cerere de participare la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului, iar prin hotărârea nr. 4 a Comisiei de licențiere a activității notariale din 29 decembrie 2016, a fost admisă la concursul pentru schimbul teritoriului de activitate.

Dat fiind faptul că concursul urma să aibă loc la 03 ianuarie 2017, iar potrivit pct.27 din Regulamentul privind condițiile de organizare a concursului pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului, aprobat prin ordinul MJ nr.1120 din 07 decembrie 2016, hotărârea cu privire la rezultatele concursului se publică în termen de 1 zi de la emitere, însă până la finele zilei de 04 ianuarie 2017, pe pagina web a pârâtului nu a fost publicată nici o informație privind rezultatele concursului, la aceeași dată – 04 ianuarie 2017, reclamanta s-a adresat cu o cerere scrisă către pârât, solicitând copiile deciziilor și procesului –

verbal al ședinței comisiei de concurs din 03 ianuarie 2017, referitor la concursul pentru schimbul teritoriului de activitate, inclusiv punctajul atribuit notarilor admiși la concurs, însă până în prezent nu a primit nici un răspuns.

Din considerentul că, după cum invocă reclamanta, acțiunile pârâtului sunt o încălcare a art. 34 din Constituția RM și art. 10 CEDO, care garantează dreptul la informație, Notarul public Lilia Burac a depus prezenta cerere de chemare în judecată, obiectul acțiunii constituind repararea dreptului la accesul la informație prin obligarea autorității publice de a prezenta informația solicitată.

Solicită reclamanta Notarul public Lilia Burac, inclusiv prin cerere de concretizare a acțiunii din 12 mai 2017:

- obligarea Ministerului Justiției de a-i prezenta: copiile certificate ale anexei ordinului MJ a RM nr. 642 din 16 iunie 2016, ordinului MJ a RM nr. 643 din 06 iunie 2016, ordinului MJ a RM nr. 1180 din 19 decembrie 2016, cât și a avizelor consultative ale Comisiei de licențiere a activității notariale, care au stat la baza emiterii ordinelor sus-menționate cât și a ordinelor MJ a RM nr. 1226 din 30 decembrie 2016 și nr. 1227 din 30 decembrie 2016 și care confirmă consultarea prealabilă a Comisiei sus-indicate, inclusiv, dar fără a se limita la avizele consultative nr. 2 din 26 mai 2016 și nr. 3 din 23 noiembrie 2016;
- obligarea Ministerului Justiției de a-i prezenta informația scrisă asupra: motivelor și argumentelor în susținerea expunerii la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate a 11 (inițial), 23 (modificat) și respectiv 31 (actualizat) de locuri, din totalul de 56 locuri declarate vacante, în particular majorării acestui număr de la 11 (inițial) la 31 (actualizat); criteriilor, după care au fost selectate cele 11 (inițial), 23 (modificat) și respectiv 31 (actualizat) locuri, din totalul de 56 locuri declarate vacante, pentru a fi expuse la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate; motivelor și argumentelor pentru care la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate nu au fost expuse toate cele 56 de locuri vacante, inclusiv 9 locuri declarate vacante pentru mun. Chișinău; motivelor și argumentelor pentru care la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar (la care participă notarii stagieri) au fost expuse toate 56 locuri vacante de notar (inclusiv 9 locuri vacante pe mun. Chișinău), iar la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate – doar 31 locuri vacante de notar (excluzând toate cele 9 locuri vacante pentru mun. Chișinău); motivelor și argumentelor în susținerea excluderii pentru notarii licențiați, care au fost admiși la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate, a posibilității de a candida, în primul rând, înainte de notarii-stagieri, la locurile declarate vacante pentru mun. Chișinău și menținerea acestei posibilități doar notarilor stagieri (f.d.f.d.4-7,60,72).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 iunie 2017, cererea de chemare în judecată înaintată de Notarul public Lilia Burac a fost admisă integral, fiind constatată încălcarea de către Ministerul Justiției a

dreptului de liber acces la informația prin nefurnizarea informației solicitate de către Notarul public Lilia Burac prin cererea din 04 ianuarie 2017. S-a obligat Ministerul Justiției de a-i prezenta Notarului public Lilia Burac: copiile certificate ale anexei ordinului MJ a RM nr. 642 din 16 iunie 2016, ordinului MJ a RM nr. 643 din 06 iunie 2016, ordinului MJ a RM nr. 1180 din 19 decembrie 2016, cât și a avizelor consultative ale Comisiei de licențiere a activității notariale, care au stat la baza emiterii ordinelor sus-menționate cât și a ordinelor MJ a RM nr. 1226 din 30 decembrie 2016 și nr. 1227 din 30 decembrie 2016 și care confirmă consultarea prealabilă a Comisiei sus- indicate, inclusiv, dar fără a se limita la avizele consultative nr. 2 din 26 mai 2016 și nr. 3 din 23 noiembrie 2016. S-a obligat Ministerul Justiției de a-i prezenta Notarului public Lilia Burac informația scrisă asupra: motivelor și argumentelor în susținerea expunerii la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate a 11 (inițial), 23 (modificat) și respectiv 31 (actualizat) de locuri, din totalul de 56 locuri declarate vacante, în particular majorării acestui număr de la 11 (inițial) la 31 (actualizat); criteriilor, după care au fost selectate cele 11 (inițial), 23 (modificat) și respectiv 31 (actualizat) locuri, din totalul de 56 locuri declarate vacante, pentru a fi expuse la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate; motivelor și argumentelor pentru care la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate nu au fost expuse toate cele 56 de locuri vacante, inclusiv 9 locuri declarate vacante pentru mun. Chișinău; motivelor și argumentelor pentru care la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar (la care participă notarii stagieri) au fost expuse toate 56 locuri vacante de notar (inclusiv 9 locuri vacante pe mun. Chișinău), iar la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate – doar 31 locuri vacante de notar (excluzând toate cele 9 locuri vacante pentru mun. Chișinău); motivelor și argumentelor în susținerea excluderii pentru notarii licențiați, care au fost admiși la concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate, a posibilității de a candida, în primul rând, înainte de notarii-stagieri, la locurile declarate vacante pentru mun. Chișinău și menținerea acestei posibilități doar notarilor stagieri.

Întru susținerea poziției sale, prima instanță a concluzionat că, orice persoană care solicită acces la informații în conformitate cu Legea privind accesul la informație este absolvită de obligația de a-și justifica interesul pentru informațiile solicitate, cu atât mai mult că, Ministerul Justiției, ca fiind autoritate publică, este obligată să fie transparentă în activitatea sa și să nu limiteze persoanele în informații ce nu sunt cu accesibilitate limitată (f.d.75-76).

La 03 iulie 2017, Ministerul Justiției a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 iunie 2017, iar la 20 noiembrie 2017 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiteria unei noi hotărâri, prin cererea de chemare în judecată înaintată de Notarul public Lilia Burac să fie respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.f.d.78,92-94).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, a fost respins apelul declarat de către Ministerul Justiției, fiind menținută hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 06 iunie 2017 (f.d.110).

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei enunțate, la 15 martie 2018, Ministerul Justiției prin intermediul reprezentantului, Sorin Olaru, a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea actelor judecătorești contestate cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de către Notarul public Lilia Burac să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

În susținerea recursului s-a indicat că, la examinarea pricinii instanțele de judecată au interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

La fel s-a indicat că, la caz, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată și care urmează a fi casată, pe motiv că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și s-a interpretat în mod eronat legea.

În acest sens, invocă că, instanțele ierarhic inferioare nu au reținut faptul că, Ministerul Justiției i-a furnizat intimătei – reclamante Notarul public Lilia Burac informația cerută. Totodată, s-a indicat că, autoritatea publică nu este obligată să ofere informația solicitată într-o anumită formulare sau text.

În rezultat, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de îndeplinire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de admitere a acțiunii, astfel fiindu-i încălcat în mod direct dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei (f.d.119-121).

La 30 martie 2018 în adresa intimătei a fost expediată copia recursului declarat de Ministerul Justiției cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței (f.d.125).

La 17 aprilie 2018, Notarul public Lilia Burac a prezentat referință la recursul declarat de către Ministerul Justiției, în care a invocat caracterul neîntemeiat al acestuia, solicitând respingerea recursului ca inadmisibil. Or, recurentul nu a invocat careva temeiuri care să se încadreze în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, din care considerent consideră decizia instanței de apel întemeiată și legală (f.d.131-132).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele pricinii rezultă că, decizia recurată a fost pronunțată la 12 decembrie 2017 (f.d.110), iar recursul a fost depus la 15 martie 2018 (f.d.119-121), însă la dosar nu există date care ar confirma recepționarea de către recurentul Ministerul Justiției a deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, motiv ce impune instanța de recurs să constate prin prisma prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, că recursul a fost declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Ministerul Justiției prin intermediul reprezentantului, Sorin Olaru, în raport cu materialele cauzei civile,

completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Totodată, potrivit art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Iar în conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea a altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens Completul reține, că sarcina instanței de recurs la aceasta etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justice și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanța judecătorească (hotărârile Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției prin intermediul reprezentantului, Sorin Olaru este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziilor instanței de apel, i-ar alegațiile invocate în recurs nu indică încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei pentru declararea recursului admisibil.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției prin intermediul reprezentantului, Sorin Olaru, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Ministerul Justiției prin intermediul reprezentantului, Sorin Olaru, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecător:

Svetlana Filincova

Judecători:

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean